

Orgaaniset lannoitevalmisteet

Nitraattiasetuksen (1250-2014) tavoite on rajoittaa maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevia päästöjä. Nitraattiasetuksen tarkoitus on suojella vesiä maataloudesta peräisin olevilta nitraateilta ja niiden aiheuttamalta pilaantumiselta. Asetuksen tavoite koskee lannan ja lannoitteiden käyttöä, varastointia, käsittelyä sekä eläintuotannosta aiheutuvia päästöjä. Vesistöllä tarkoitetaan vesilain (587/2011) mukaan järveä, lampea, jokea, puroa tai muuta luonnollista vesialuetta. Lisäksi vesistöihin luetaan tekojärvet, kanavat tai muut vastaavat keinotekoiset vesialueet. Vesistönä ei pidetä no-roa, ojaa tai lähdetä.

Nitraattiasetuksessa lannoitteilla tarkoitetaan ”orgaanisia ja epäorgaanisia aineita ja valmisteita, jotka on tarkoitettu edistämään kasvien kasvua tai parantamaan sadon laatua ja joiden vaikutus perustuu kasvinravinteisiin”. Asetusta sovelletaan lannan ja lannoitevalmisteiden (ei kalkitusaineet) käyttöön, varastointiin ja levittämiseen. Lisäksi asetusta sovelletaan maataloudessa syntyviin orgaanisiin sivujakeisiin, joita käytetään lannoitteena sellaisenaan tai käsiteltyinä.

Orgaaniset lannoitevalmisteet

Orgaanisia lannoitevalmisteita ovat MMM:n asetuksen 24/11 ja nitraattiasetuksen mukaan:

- **Ryhmä 1 B ORGAANISET LANNOITTEET** (pois lukien alaryhmä 1B3 orgaaniset lannoitteet, joiden teho perustuu pääosin muihin vaikutuksiin kuin kasvinravinteisiin)
- **Ryhmä 1C ORGAANISET KIVENNÄISLANNOITTEET**
- **Ryhmä 3A2 ORGAANISET MAANPARANNUSAINET**
- **Ryhmä 3A5 MAANPARANNUSAINENA SELLAISENAAN KÄYTETTÄVÄT SIVUTUOTTEET** (pois lukien kuituliete sekä käytetyt sienimö- ja turvekasvualustat, joista ravinteet on jo hyödynnetty)
- Nitraattiasetuksessa orgaanisiin lannoitevalmisteisiin luetaan myös **ORGAANISET SIVUJAKEET**

Lannoitevalmisteiden tyyppinimillä pyritään kuvaamaan lannoitteen ominaisuuksia, kuten koostumusta, käyttötarkoitusta tai valmistusmenetelmää. **Tyyppinimi** on lannoitteiden valvonnan kannalta tärkeä tieto, jotta voidaan valita tuotteelle soveltuvat valvonta-analysit. Tyyppinimistä on olemassa Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran ylläpitämä kansallinen tyyppinimiluettelo. Tyyppinimiluettelossa on tyyppinimen yhteydessä kuvaus lannoitteen ominaisuuksista, valmistusmenetelmästä, ravinnepitoisuuksista, sille asetetusta laatuvaatimuksista ja mahdollisista rajoiteuksista.

ORGAANISET LANNOITTEET ryhmässä 1 B ovat orgaaninen eläinperäinen lannoite, teknisesti käsitelty lanta, verijauho, höyhenjauho ja orgaaninen eläinperäinen lannoiteliuos.

ORGAANISET KIVENNÄISLANNOITTEET ryhmässä 1 C ovat erilaiset orgaaniset eläinperäiset kivennäislannoitteet, orgaaniset kivennäislannoitteet ja niiden mekaaniset seokset tai liuokset. Kaikki näistä eivät sisällä eläinperäisiä orgaanisia raaka-aineita. Ryhmässä on seoksia, jotka sisältävät lannoitteiden lisäksi kalkitusainetta.

ORGAANISET MAANPARANNUSAIINEET ryhmässä 3A2 ovat erilaiset **maanparannuskompostit** (lanta, puhdistamoliete, kasvijätteet jne.), **lantaseokset** (kompostoimalla, mädättämällä tai seostamalla pelkästään tuotantoeläinten lannasta, kuivikkeista sekä kompostin tukiaineista valmistettu tuote), **tuorekompostit**, **kasvijättekompottit**, **kuivarakeet tai -jauheet** (puhdistamolietteestä tms. orgaanisesta materiaalista valmistettu), **hapotetut ja stabiloidut puhdistamolietteet**, **maanparanuslahotteet**, **parannellut kuitulietteet** ja **vanhennetut puhdistamolietteet**.

MAANPARANNUSAIINEINA SELLAISENAAN KÄYTETTÄVÄT SIVUTUOTTEET ryhmässä 3A5 ovat **kalkkistabiloitu puhdistamoliete**, **mädätysjäännös**, **lahotettu puhdistamoliete**, **kemiallisesti hapotettu puhdistamoliete** ja **kipsi**

Orgaaniset sivujakeet

Orgaanisia sivujakeita ovat muun muassa **säilörehun puristeneste** ja **jaloittelualueiden valumavedet**. Asetusta ei sovelleta esimerkiksi vanhoihin heinäpaaleihin, sipulinkuoriin, naatteihin tai muihin kasviperäisiin jätteisiin. Ne täytyy kuitenkin käsitellä niin, ettei ympäristön pilaantumista aiheudu.

Lannoitus ja lannoitteet

Lannoituksella tarkoitetaan kaikkien lannoitteiden ja niiden sisältämien ravinteiden levittämistä. Lannoitteet on levitettävä pellolle niin, ettei valua vesistöihin tapahdu eikä vaaraa pohjamaan tiivistymisestä ole. Valumalla tarkoitetaan pellon pinnalla tapahtuvaa, silminnähtävää valuntaa ojaan tai vesistöön. Pohjamaan tiivistymistä voidaan estää tai vähentää huomioimalla levityksessä kuormien koko ja pellon märkyys.

Jos pelto on lumipeitteinen, routaantunut tai vedenkyllästämä, ei sille saa levittää lannoitteita. Lumikerroksella tarkoitetaan lumikerrosta, joka jää lumisateen jälkeen tasaiseksi peitteeksi pellon pintaan. Lumipeite voi olla hetkittäinen ja sulaa välillä pois. Jos muut ehdot täyttyvät, voidaan lumen sulaessa lannoitteita levittää. Routaantuneella maalla tarkoitetaan maata, joka on vielä pintaosiltaan jäässä. Veden kyllästämä maa on kauttaaltaan märkä, eivätkä nestemäiset lannoitteet imeydy siihen. Vettynyt pelto ei kannata konetta ja peltoon jää huomattavat urat koneen renkaista.

Lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levittäminen pellolle on sallittu 1.4.-31.10. välisenä aikana. Lannoituksessa tulee huomioida keskimääräinen satotaso, viljelyvyöhyke, kasvinvuorotus ja maalaji. Jos tila on mukana ympäristönkorvausjärjetelmässä, on maalaji määriteltävä viljavuusnäytteellä.

LÄHTEET

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (nitraattiasetus) www.finlex.fi > Lainsäädäntö > Ajantasainen lainsäädäntö > Vuosi 2014 > 18.12.2014

Nitraattiasetus ja sen tulkinta-ops. Kekäläinen Ida. Savonia ammattikorkeakoulu 2016.

<http://portal.savonia.fi/amk/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/julkaisutoiminta/julkaisut-aloittain/luonnonvara-ja-ymparistoala-4>

Lannoitevalmisteiden lainsäädäntö. Evira. Saatavissa <https://www.evira.fi/kasvit/viljely-ja-tuotanto/lannoitevalmisteet/lainsaadanto/tyyppinimiluettelo/>

Lannoitevalmisteiden kansallinen tyyppinimiluettelo. Evira. Saatavissa https://www.evira.fi/globalassets/kasvit/tuonti-ja-vienti/lannoitevalmisteet/tyyppinimiluettelo_konsolidoitu_31_3_2016.pdf